РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон" № 17, тел.: 02 9057502, факс: 02 9057503

Изх. № ЛДС-19-8
Дата: 29.11.2019г.

ДО
Г-ЖА ЕЛЕОНОРА ЛИЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА
ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

КОПИЕ:

ДО
Г-Н АЛЕКСАНДЪР АНГЕЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД

ДО
Г-Н АЛЕКСЕЙ ТРИФОНОВ
АДМИНИСТРАТИВЕН
РЪКОВОДИТЕЛ-ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

СТАНОВИЩЕ

По писмо с вх. № 22975/18.07.2019 г., рег. № ЛДС-19-8/25.07.2019 г. по описа на Инспектората към ВСС

От **Теодора Нинова** – инспектор в Инспектората към Висшия съдебен съвет, след като се запознах с писмо с вх. № 22975/18.07.2019 г., рег. № ЛДС-19-8/25.07.2019 г. по описа на Инспектората към ВСС, установих:

На 18.07.2019 г. в Инспектората към ИВСС е постъпило писмо от г-н Венцислав Караджов – председател на Комисията за защита на личните данни /КЗЛД/, което е адресирано до д-р Елеонора Лилова – председател на Държавната агенция за закрила на детето /ДАЗД/. Към писмото е приложено становище на КЗЛД с рег. № НДМСПО-01-246/20.06.2019 г., по въпроси, касаещи защитата на личните данни по случаи с международен елемент, свързани с деца, нуждаещи се от закрила в страната или в чужбина.

Становището на КЗЛД е изразено по направено искане от страна на ДАЗД по въпроси, касаещи случаи на деца с международен елемент, при които Фондация „Международна социална служба-клон България" предоставя в други държави лични данни на деца, съдържащи се в изготвяните от дирекциите „Социално подпомагане" към Агенция за социално подпомагане социални доклади.

Държавна агенция за закрила на детето сочи, че през месец юни 2019 г. е получена молба за съдействие от роднина на дете в чужда държава. От същата се установява, че Софийският районен съд се е обърнал за съдействие към Фондация „Международна социална служба-клон България", с оглед изготвянето на социално проучване на територията на чужда държава и предоставянето на тази информацията на съда, въпреки становището на КЗЛД от 2015 г. /рег. № П-1309/13.02.2015 г./ Именно поради тази причина, копие от становището на Комисията за защита на личните данни от 2019 г. е изпратено и на Инспектората към ВСС.

В изпълнение на правомощията, които има Инспектората към ВСС по чл. 54, ал. 1, т. 15 от ЗСВ, вр. с чл. 17, ал. 1, т. 1 и чл. 17а, ал. 2, т. 2 от ЗЗЛД, беше извършено предварително проучване, в рамките на което се установи следното:

Изискана е информация съответно от председателите на Комисията за защита на личните данни, Държавна агенция за закрила на детето и

Софийския районен съд. От постъпилата такава е видно, че се касае за производство по **гр.д. № 79081/2018 г. по описа на СРС, III ГО, 92 състав**. Държавна агенция за закрила на детето е била уведомена от процесуалния представител на страна в производството за наличието на писмо от „Международна социална служба-България", адресирано до председателя на състава, с което е изразена готовност за съдействие за извършване на социално проучване и изготвяне на социален доклад чрез „Международна социална служба-Хонг Конг", Шанхай, Китай срещу съответното заплащане от страните по делото.

С определение от 07.05.2019 г., постановено по гр.д. № 79081/2018 г. по описа на СРС, III ГО, 92 състав, е наредено да се направи запитване към Фондация „Международна социална служба-клон България" за сумата, необходима за покриване на разноските за изготвянето, превеждането и предоставянето на социален доклад, въз основа на проучване от Служба за закрила на детето /по местоживеене на страните/ в Китайска народна република, като ведно със запитването да се изпрати препис от определението, от исковата молба с приложенията, насрещната искова молба, отговора на последната и приложенията към същите.

С писмо от 03.06.2019 г. Фондация „Международна социална служба-клон България" /МСС-България/ е уведомила съда, че може да съдейства за извършване на проучването и изготвянето на социален доклад. В писмото е направено искане съдът да информира страните по делото, че „МСС-България" обработва техните лични данни, както и личните данни на тяхното дете за целите на попълване на съдебното производство с доказателства, на основание чл. 6, т. 1, б „д" от Регламент (ЕС) 2016/679. Отправена е и молба да бъде изпратена декларация-съгласие за обработване и трансфер на лични данни на „МСС-България", попълнена и подписана от В.К. и декларация-съгласие за посещение и трансфер на лични данни на „МСС-Хонг Конг", попълнена и подписана от В.К. Върху писмото е поставено разпореждане от 05.06.2019 г., с което е наредено да бъде изпратен препис от същото на

страните за сведение. Съдът е указал на ищцата в срок до първото по делото заседание да изпълни указанията, дадени в писмото на „МСС-България". Посочено е, че при неизпълнение исковата молба ще бъде върната, а производството-прекратено.

На проведено на 10.07.2019 г. о.с.з. процесуалният представител на ищцата по делото поддържа като неоснователно ангажирането на „МСС-България" за изготвяне на социален доклад. Според адвоката на ищцата докладът може да бъде изготвен по законов ред, с искане от съда до ДАЗД, която да направи искане до генералния консул на Република България в Шанхай. Обърнато е внимание, че генералният консул на Република България в Шанхай има правомощията по чл. 21 от Закона за дипломатическата служба и е оторизирано лице да извършва проверки съвместно със социалните звена за закрила на детето и да предостави такъв доклад. Съдът е наредил да се изиска от ДАЗД социален доклад за детето П.Р.

С писмо от 03.07.2019 г. генералният консул на Република България в Шанхай е уведомил председателят на ДАЗД, че в гр. Шанхай не съществуват компетентни органи, които да са натоварени с функции, аналогични на ДАЗД и съответно нямат правомощия да изготвят социален доклад с исканите параметри, които да бъдат използвани в съдебни спорове в други държави между чужди граждани. Въпреки това е извършена проверка на място от служител на генералното консулство, като резултатите от същата са предоставени на ДАЗД, респективно на съда.

С разпореждане от 22.10.2019 г., съдът с оглед на обстоятелството, че страните не представят собственоръчно попълнени и подписани от тях декларация-съгласие за обработване и трансфер на лични данни на „МСС-България" и декларация-съгласие за посещение и трансфер на лични данни на „МСС-Хонг Конг" и не е налице изричното им съгласие за обработване и трансфер на личните им данни, задължава „МСС-България" в 3-дневен срок от получаване на разпореждането да върне на СРС изпратените с определение от 07.05.2019 г. материали – препис от определението, от исковата молба с

приложенията, насрещната искова молба, отговора на последната и приложенията към същите. Материалите са върнати от „МСС-България" с писмо с вх. № 5183080/06.11.2019 г. по описа на СРС.

Към настоящия момент производството по делото не е приключило – на проведено на 28.10.2019 г. о.с.з. е изслушано вещото лице, приета е изготвената съдебно-психологична експертиза, допуснат е разпит на свидетели и делото е насрочено за нова дата – 09.12.2019 г.

От извършения преглед на **становищата на Комисията за защита на личните данни**, се установи следното:

В **становище с рег. № П-6945/2014/13.02.2015 г. на КЗЛД** е прието, че липсва правно основание за предоставяне на социални доклади, съдържащи лични данни, от страна на Дирекции „Социално подпомагане", както и от страна на всеки друг държавен орган, осъществяващ закрила на детето в България, на Фондация „Международна социална служба - България" за деца, както и на всяко друго физическо или юридическо лице, включително по случаи с международен елемент. Информация от социалните доклади за конкретни деца може да бъде предоставяна, единствено в конкретни случаи за целите на предоставяните от Фондация „Международна социална служба - България" социални услуги на територията на Република България, в рамките единствено на получения лиценз за тази дейност, след вписване в съответния регистър на Агенцията за социално подпомагане на основание чл. 43б, ал. 1 от Закона за закрила на детето и то по отношение само на децата, ползватели на въпросните социални услуги. Липсва правно основание за допълнително обработване, както и за други цели на получените лични данни с цел предоставяне на социални услуги. Агенция за социално подпомагане, както и всеки друг държавен орган, нямат правно основание да предоставят социални доклади за деца, съдържащи лични данни, на неправителствени организации с цел трансфер на данните в чужбина. Поради противоречие с установените норми на европейското и международно право, това се извършва по определен

от тях ред и всеки друг начин на обмен на тази информация би нарушил принципа на законосъобразност. Обърнато е внимание, че това становище следва да се взема предвид от държавните органи, осъществяващи закрила на децата, както и от всяка неправителствена организация, осъществяваща дейност по предоставяне на социални услуги на територията на Република България.

В **становище с рег. № П-1069/19.04.2016 г. на КЗЛД** е прието, че липсва правно основание за предоставяне на социални доклади, съдържащи лични данни, от страна на дирекции „Социално подпомагане", както и от страна на всеки друг държавен орган, осъществяващ закрила на детето в България, на Фондация „Международна социална служба-България" за деца, както и на всяко друго физическо или юридическо лице, включително по случаи с международен елемент. Наличието на съгласие, изразено от определени проучвани лица за предоставяне на социални доклади, свързани с тях и тяхното обкръжение, от страна на Агенцията за социално подпомагане, с цел те да бъдат изпратени в друга държава, не може да се възприеме като валидно основание за това, тъй като съгласно приложимото законодателство съществува механизъм на обмен чрез Централни органи.

Със **становище с рег. № НДМСПО-01-246/20.06.2019 г. на КЗЛД** е допълнено, че не е налице правно основание администратори-публични органи да предоставят лични данни на деца, намиращи се в социални доклади, изготвяни от дирекции „Социално подпомагане", както и от всеки друг административен орган, осъществяващ закрила на детето в Република България, на неправителствени организации на територията на страната или в чужбина.

От своя страна председателят на СРС е уведомил Инспектората към ВСС, че съдебните състави в съда са запознати със становищата на КЗЛД, с оглед на уеднаквяването и привеждането на практиката им, в съответствие с дадените разяснения от Комисията.

Статут на „Международна социална служба – България":

От извършена справка в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се установи, че „Международна социална служба – България" е със статут на юридическо лице с нестопанска цел – фондация, учредена през 2002 г. Същата е вписана във водения към този момент от Министерство на правосъдието Регистър на ЮЛНЦ на 24.04.2003 г. Създадена е като такава по инициатива на Международна социална служба – Швейцария като Звено за изпълнение на българо-швейцарския междуправителствен проект CLIP (Care Leavers Integration Programme – Програма за социална интеграция и професионална реализация на младежите, напускащи домовете за деца, лишени от родителски грижи).

„МСС-България" е администратор на лични данни по смисъла на ЗЗЛД. Във фондацията са разписани политики по отношение обработването на лични данни. Една от целите на обработването е за установяването, упражняването или защитата на права и законни интереси по съдебен ред, като един от източниците, от които се събират тези данни са съдилищата. Фондацията е част от международна мрежа от организации със седалища в почти всички държави по света, които има постоянна връзка помежду си и работят заедно по международни случаи на реципрочен принцип.

В обобщение от цитираните становища на КЗЛД, се възприема, че „липсва правно основание за предоставяне на социални доклади, съдържащи лични данни, от страна на Дирекции „Социално подпомагане", както и от страна на всеки друг държавен орган, осъществяващ закрила на детето в България, на Фондация „Международна социална служба - България" за деца, както и на всяко друго физическо или юридическо лице, включително по случаи с международен елемент. Информация от социалните доклади за конкретни деца може да бъде предоставяна, единствено в конкретни случаи за целите на предоставяните от Фондация „Международна социална служба -

България“ социални услуги на територията на Република България, в рамките единствено на получения лиценз за тази дейност, след вписване в съответния регистър на Агенция за социално подпомагане на основание чл. 43б, ал. 1 от Закона за закрила на детето и то по отношение само на децата, ползватели на въпросните социални услуги. Липсва правно основание за допълнително обработване, както и за други цели на получените лични данни с цел предоставяне на социални услуги”.

По отношение на законовата рамка:

В чл. 4, т. 1 и т. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 е предвидено, че:

„лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице;

„обработване“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбиниране, ограничаване, изтриване или унищожаване.

Случаите на деца с международен елемент, касаят деца в риск, чиито права и законни интереси са засегнати от правните системи за закрила на две или повече държави. Поради особеностите на детето, което се разглежда като

лице, което е в процес на развитие, но не е достигнало своята психическа и психологическа зрялост, то се нуждае от повече закрила от останалите, включително по отношение защитата на неговите лични данни. С още по-голяма сила това е валидно за децата в риск, чиито права и законни интереси са допълнително засегнати.

По отношение на обмена на лични данни по случаите на деца с международен елемент, се прилагат разпоредбите на международни правни актове, а именно: Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27.11.2003 г. относно подсъдността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000; Хагската конвенция от 19.10.1996 г. относно подсъдността, приложимия закон, признаването, изпълнението и сътрудничеството по отношение на родителската отговорност и мерките за закрила на децата; Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвличане на деца; Хагската конвенция от 05.10.1961 г. относно правомощията на органите и приложимия закон по отношение на закрилата на малолетните и непълнолетните и др.

Механизмът на обмен на лични данни, както по посочените, така и във връзка с други международни актове, е свързан с наличието на регламентираните с тях Централни органи. Централен орган за Република България е Министерство на правосъдието, като неговите правомощия и дейност в тази насока са уредени с Наредба № 11 от 16.08.2006 г. за дейността на Централния орган по Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвличане на деца, Европейската конвенция за признаване и изпълнение на решения за упражняване на родителски права и възстановяване упражняването на родителските права и Конвенцията за компетентността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството във връзка с родителската отговорност и мерките за закрила на децата (обн. ДВ, бр. 71 от 01.09.2006 г.). В този смисъл, предоставянето на информация по

случаи на деца с международен елемент между отделни компетентни органи, трябва да бъде обвързано на първо място с Централните органи, предвидени от законодателството с тази цел.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 17а, ал. 2, т. 2 от Закона за защита на личните данни във връзка с чл. 94а, ал. 1, т. 5, пр. 3 от Правилника за организацията на дейността на Инспектората към ВСС и за дейността на администрацията и на експертите, ИВСС на заседание на 29.11.2019 г. взе решение по Протокол № 19/29.11.2019 г. с 9 гласа „за“ от 9 присъстващи инспектори за изразяване на следното

С Т А Н О В И Щ Е:

Липсва правно основание, по случаи с международен елемент, свързани с деца, които се нуждаят от закрила в страната или в чужбина, съдът да предоставя лични данни за изготвянето на социални доклади, на неправителствени организации на територията на страната или в чужбина. При предоставяне или изискване на информация по случаи с международен елемент, свързани с деца, които се нуждаят от закрила в страната или в чужбина, съдът следва приоритетно да се обръща за съдействие към Централните органи, предвидени в законодателството с тази цел – Министерство на правосъдието, Министерство на външните работи, дирекция „Консулски отношения”, Държавна агенция за закрила на детето и др.

ИНСПЕКТОР: Заличено на осн. ЗЗЛД

ГП **ТЕОДОРА ИЛИЕВА**